

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин
Кафедра міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політологія

Освітня програма 292 Міжнародні економічні відносини
Спеціальність 292 Міжнародні економічні відносини
Галузь знань 29 Міжнародні відносини

Затверджено на засіданні
кафедри політології
Протокол № ____ від ____ вересня 20__ р.

м. Івано-Франківськ – 2020

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Ломака Іванна Іванівна
Контактний телефон викладача	+380975421630
Е-mail викладача	ivanna.lomaka@pnu.edu.ua ivanka_lomaka@ukr.net
Формат дисципліни	Очна, заочна
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua
Консультації	понеділок 15.00 год. – 17.00 год.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Політологія» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про політичну сферу життя суспільства і закономірності її функціонування. Програма курсу розкриває зміст політичних інститутів та процесів, характеризує сучасну державу як базовий елемент політичної системи та політичного режиму, покликана формувати політичну свідомість та політичну культуру студентів, їх активну громадянську позицію.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Політологія» є надання студентам наукових знань про основні категорії політичної науки, засвоєння ними концептуальних підходів щодо процесів розбудови демократичної держави, закономірностей переходу від тоталітаризму до демократії, формування самостійного та критичного ставлення до державотворчих процесів, політичної свідомості та політичної культури, забезпечення політичного аспекту підготовки висококваліфікованих фахівців, що мають політично-моральну громадянську позицію, розвиток політичного мислення.

Завдання: вивчення сутності, теорії та методології політології як науки; розвиток здібностей розуміння політичних відносин і процесів; набуття навичок і вмінь практичного застосування теоретичних, прикладних та інструментальних компонентів політичного знання; аналіз міжнародного політичного життя, геополітичного становища і політичних процесів в Україні, її місця, статусу і відповідальності у сучасному політичному світі.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен знати:

- історію зародження і розвитку політології,
- предмет та структуру політичної науки,
- інструментарій політології: понятійно-категоріальний апарат, методи, принципи, функції, закони,
- сутність та зміст політичного життя, місце та роль політики в житті сучасного суспільства,
- інституціональні (політичні інститути, політична влада, політична система, політичний режим, політичні партії) та соціокультурні аспекти

політики,
 -специфіку функціонування політичного ринку та його складових елементів,
 -особливості існуючих у світовій політичній практиці типів виборчих систем,
 -тонкощі виборчої інженерії як легального засобу впливу на виборчий процес,
 -причини зародження, сутність, типологію та шляхи врегулювання політичних конфліктів.

вміти:
 -володіти поняттями і термінами сучасної політичної науки,
 -вміло користуватися джерелами та фаховою політологічною літературою,
 -застосовувати отримані теоретичні знання на практиці, аналізуючи сучасні актуальні проблеми політичного життя України та інших країн світу,
 -створювати навколо себе атмосферу політичної толерантності, вести політичні дискусії та аргументовано відстоювати власну громадянську позицію з врахуванням норм моралі, етики і політичної культури.

4. Загальні і фахові компетентності

Загальні компетентності

ЗК 1. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності

СК 1. Здатність виокремлювати характерні ознаки та тенденції розвитку світового господарства, особливості реалізації економічної політики та світових інтеграційних/дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

СК 9. Здатність до діагностики стану досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

5. Програмні результати навчання

РН 4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендегенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН 6. Планувати, організувати, мотивувати, оцінювати та підвищувати результативність колективної праці, здійснювати дослідження в групі під керівництвом лідера, з урахуванням вимог та особливостей сьогодення в умовах обмеженості часу.

РН 8. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції.

РН 15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

РН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками.

РН 20. Відстоювати національні інтереси України з урахуванням безпекової компоненти міжнародних економічних відносин.

РН 22. Застосовувати відповідні методи, правила і принципи функціонування міжнародних економічних відносин для розвитку зовнішньоекономічної діяльності України.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття

Загальна кількість годин

лекції	18				
семінарські заняття / практичні / лабораторні	12				
самостійна робота	60				
Ознаки курсу					
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий		
3 – й семестр	292 Міжнародні економічні відносини	II курс	Нормативний		
Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Предмет політології, її функції та структура.	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	1.Алмонд Г. Политическая наука: история дисциплины /Г.Алмонд //Полис. – 1997. - № 6. 2.Вебер М. Политика как призвание и профессия // Избранные произведения. – М., 1990. 3.Гаджиев В. Введение в политическую науку: Учебник /К.С.Гаджиев. – М.: Издательская корпорация «Логос», 2000. 4.Гелей С. Д., Рутар С. М. Основы політології: Навчальний посібник. – К., 1999. 5.Кирилюк Ф. М. Політологія Нової Доби /Ф. М. Кирилюк. – К., 2003. 6.Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посібник для студентів вищих навчальних закладів. – К., 1997. 7.Політологія: Підручник / І. С. Дзюбка, К. М. Левківський та ін. – К., 1998. 8.Рудич Ф. Політична наука в Україні: стан і перспективи / Ф. Рудич //Політичний менеджмент. – 2003. – № 1. – С. 5-19.	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Лютий 2020 р.

		<p>9.Сучасна українська політика: політологія і політологи про неї. – Вип. 4 /Редкол. : І. Курас, М. Михальченко, Ф. Рудич, В. Горбатенко та інші. – К.: Інститут держави і права ім.В. М. Корецького, 2003.</p> <p>10.Шляхтун П. Політологія: Теорія та історія політичної науки / П. П. Шляхтун. – К.: Либідь, 2002.</p> <p>11.Юрій М. Ф. Основи політології. Навчальний посібник / М. Ф. Юрій. – К.: Кондор, 2009.</p>			
<p>Тема 2. Політика як соціальне явище. Сутність і технологія політичної влади.</p>	<p>лекція, 2 год., семінарське заняття 2 год.</p>	<p>1.Бєбик В. М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика: [Монографія]. – К.: МАУП, 2000. – 384 с.</p> <p>2.Воронов І.О. Феномен влади: горизонти людського і політичного виміру: Монографія /НАН України, Ін-т політ. і етнонац. досліджень. – К.: Генеза, 2005. – 287с.</p> <p>3.Кухта Б. Політична влада та її рішення / Борис Кухта. – Л. : ЦПД, 2006. – 240 с.</p> <p>4.Ильин В. В. Власть / В. В. Ильин // Вестник МГУ. – Сер. 12. – Социально-политические исследования. – 1992. – № 3-7 — С. 10 – 23.</p> <p>5.Ильин И. Аксиомы власти //Новое время – 1990. – №10.</p> <p>6.Політологічний енциклопедичний словник : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. – К. : Генеза, 1997. – 400 с.</p> <p>7.Політологія : підручник для вузів / ред. О. В. Бабкіна. – 3–ге вид., перероб., доп. – К. : Академія, 2006. – 568 с.</p> <p>8.Політологія (теорія та історія політичної науки) [Текст] : підручник для вузів / П. П. Шляхтун. – К. : Либідь, 2002. – 573 с.</p>	<p>підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p>	<p>Лютий 2020 р.</p>

		9. Політологія. [За ред. А. Колодій]. – К. : Ельга – Н, Ніка – Центр, 2000. – 583 с. 10. Рудич Ф. М. Політологія : підручник / Фелікс Михайлович Рудич. – 3-тє вид., перероб., доп. – К. : Либідь, 2009. – 480 с.			
Тема 3. Політична система суспільства.	Лекційне заняття 2 год.	1. Гавриленко І. Політична система суспільства // Політологічні читання. – 1993. - № 1. 2. Журавський В.С. Політична система України: проблеми становлення і розвитку. Правовий аспект. – К., 1999 3. Зіллер Ж. Політико-адміністративні системи країн ЄС: Порівняльний аналіз: Пер. з франц. – К., 1996. 4. Лісничий В.В. Політичні та адміністративні системи зарубіжних країн: Навчальний посібник. – 2-ге видання, виправлене. – К., 2004. 5. Лузан А. Політична система // Політологічні читання. – 1993. - №1. 6. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. / За ред. Ф.М. Рудича. – К., 1998. 7. Політична система України: проблеми становлення і розвитку: монографія. { В.С.Великочий, М.А.Геник, Г.О.Дичківська та ін}; За ред. В.І.Кафарського. – К., 2008. 8. Сікора І. Проблема легітимності політичної системи і державності в перехідних суспільствах // Політологічні читання. – 1992. - № 1 9. Якушик В. Політична система та політичний	підготовка конспекту семінарського заняття 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Лютий 2020 р.

		режим // Політична думка. – 1994. - № 2. 10. Андреев С.С. Политическая система и политическая организация общества // Социально-политические науки. – 1992.- № 1.			
Тема 4. Держава як основний інститут політичної системи. Політичні режими та їх характеристики	лекція, 2 год., семінарське заняття 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Карась А. Філософія громадянського суспільства в класичних теоріях і некласичних інтерпретаціях.—Львів, 2003. 2. Колодій А. Ф. На шляху до громадянського суспільства. Теоретичні засади й соціокультурні передумови демократичної трансформації в Україні : [монографія] / А. Ф. Колодій. – Львів : Червона калина, 2002. – 276 с. 3. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року. – К. : Українська правнича фундація, 1996. – 64 с. 4. Кочубей Л. Громадянське суспільство як необхідна передумова демократичного розвитку в Україні / Л. Кочубей // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. – К., 2008. – Вип. 12. – С. 196 – 204. 5. Лекції з політології : навчально-методичний посібник / ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка. – К. : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. – 332 с. 6. Михайловська О. Держава і розвиток інститутів громадянського суспільства/ Михайловська О. // Політичний менеджмент. – 2005. – №3. // http://www.politik.org.ua/vid/magcontent.php3?m-1&n-40&c-788 7. Муляр В. І. Політологія : навч. посібн. [для 	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Лютий 2020 р.

		<p>студ. вузів] / В. І. Муляр К. : ЦУЛ, 2003. – 356 с.</p> <p>8. Піча В. М. Політологія : навч. посіб. [для студентів вищих закладів освіти] / В. М. Піча, Н. М. Хома ; [5-те вид., стереот.]. – Львів : Новий світ, 2004. – 344 с.</p> <p>9. Романюк О. Моделі державного правління: світовий досвід і реалії посткомуністичних суспільств/ Романюк О. // Політичний менеджмент. – 2008. – №4. – С.74-87.</p>			
<p>Тема 5. Політичні партії та партійні системи. Основні ідейно-політичні течії сучасності.</p>	<p>лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.</p>	<p>1. Білоус А. Політико-правові системи: світ і Україна. – К., 2000.</p> <p>2. Дюверже М. Политические партии. – М., 2000.</p> <p>3. Кривоцюк П. Створення партій демократичного типу: Світові та українські реалії // Людина і політика. – 2002. – № 5.</p> <p>4. Партії та громадсько-політичні рухи: світовий досвід і Україна. – К., 2004.</p> <p>5. Пахарев А. Багатопартійність і партійні системи – поняття не тотожні // Віче. – 2002. – № 2.</p> <p>6. Попов С.А. Партии, демократия, выборы. – М., 2003.</p> <p>7. Політологія: Підручник / М.І. Панов (керівн. авт. кол.), Л. М. Герасіна, В. С. Журавський та ін. – К., 2005.</p> <p>8. Примуш М. Партії і партійні функції // Віче. – 2002. – № 5.</p> <p>9. Рогозин Н. П. Украина: партии и партийная система. – Донецк, 2006.</p>	<p>підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.; індивідуальна робота – підготовка та захист студентами реферату з обраної теми, 2 год.</p>	<p>5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).</p>	<p>Лютий 2020 р.</p>

		10. Рудич Ф. М. Політологія: Підручник. – К., 2004.			
Тема 6. Політичні еліти та політичне лідерство. Вибори та виборчі системи	лекція, 2 год. семінарське заняття, 2 год.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кухта Борис. Політичні еліти і лідери / Борис Кухта, Наталія Теплоухова. – Вид. 2-ге, перероб. і доп. – Л. : Кальварія, 1996. – 224с. 2. Моска Г. Правящий класс / Гаэтано Моска // Социологические исследования. – 1994. – № 10. 3. Пахарев А. Д. Политическое лидерство и лидеры : [монографія] / А. Д. Пахарев. – К. : Знание Украины, 2001. – 270 с. 4. Політика в особах: політичне лідерство на постсоціалістичному просторі: національний і регіональний контексти / За заг. ред. Ф. М. Рудича. – К. : Парламентське видавництво, 2008. – 352 с. 5. Політологічний енциклопедичний словник : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів. – К. : Генеза, 1997. – 400 с. 6. Політологія: підручник / Ред. О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко. – К. : ВЦ «Академія», 2003. – 528 с. 7. Ротар Н. Ю. Політичні еліти та лідерство : [навч. посібник] / Наталія Юріївна Ротар. – Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. – Чернівці : Рута, 2006. – 76с. 8. Рудич Ф. М. Політологія : підручник / Фелікс Михайлович Рудич. – 3-тє вид., перероб., доп. – К. : Либідь, 2009. – 480 с. – 	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Лютий 2020 р. Березень 2020 р.

		(Навчальне видання).			
Тема 7. Світова політика і міжнародні відносини	лекція 2 год., семінарське заняття, 2 год.	1. Гуменюк Б. Сучасна концепція міжнародних відносин // Політика і час. – 1997. № 4. 2. Мадіссон В., Шахов В. Глобальні проблеми та національний інтерес у зовнішній політиці // Політологічні читання. – 1993. - № 4. 3. Мадісон В.В., Шахов В.А. Політологія міжнародних відносин: Навч. посібн. – К., 1997. 4. Рябов С. Теорія міжнародної політики // Політологічні читання. – 1995. - № 1. 5. Симоненко Р. Міжнародне утвердження України // Політика і час. – 1996. - № 8, 10-13. 6. Циганков П.А. Міжнародні відносини як особливий різновид суспільних відносин // Політологічні читання. – 1992. - № 2.	підготовка конспекту лекції і семінарського заняття, 4 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Березень 2020 р. ..
Тема 8. Політична свідомість і політична культура	лекція 2 год.	1. Буцезицький В. Проблеми політичної культури в Україні в процесі державотворення // Нова політика. – 1999. - № 1. 2. Головаха Є. Особливості політичної свідомості // Політологічні читання. – 1992. - № 1. 3. Лісовий В. Поняття політичної культури і сучасний стан політичної культури в Україні // Розбудова держави. – 1993. - № 3. 4. Любимый Я.В. Современное массовое сознание: динамика и тенденции развития. – К., 1993 5. Макаренко Е., Коваль О. Специфіка поняття –політична культура суспільства // Нова політика. – 1997. - № 6. 6. Пахомов Ю. Політична культура	підготовка конспекту лекції 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Березень 2020 р.

		<p>посттоталітарної доби // Політологічні читання. – 1992. - № 2.</p> <p>7. Баталов Э.Я. Политическая культура как социальный феномен // Вестник МГУ. Социологические исследования. – 1991. - № 5.</p> <p>8. Дженусов А.И. Политическая культура: концептуальные аспекты // Социально-политический журнал. – 1994.- № 11-12</p> <p>9. Сергиенко П.А. Массовое политическое сознание. – К., 1991.</p> <p>10. Чередниченко А.П. Политическое сознание и политическая культура. – К., 1990.</p>			
Тема 9. Політичні конфлікти і шляхи їх подолання	лекція 2 год.	<p>1. Бекешкіна І.Є. Конфліктологічний підхід до сучасної ситуації в Україні. – К., 1994.</p> <p>2. Коляденко В. Технології регулювання конфліктів // Нова політика. – 1997. - № 5.</p> <p>3. Кульчар К. Политический конфликт // Политология вчера и сегодня. – Вып. 3. – М., 1991.</p> <p>4. Маруховська О. Врегулювання етнополітичних конфліктів: наука чи мистецтво // Віче. – 1998. - № 1.</p> <p>5. Мацієвський Ю. Деякі проблеми теорії конфліктів та насильства // Генеза. – 1995. - № 3.</p> <p>6. Небоженко В.С. Соціальна напруженість і конфлікти в українському суспільстві. – К., 1994.</p> <p>7. Пірек М.І. Основи конфліктології. – К., 1997.</p> <p>8. Томенко М. Реальні та удавані конфлікти в державній владі // Політична думка. – 1997. - № 1.</p> <p>9. Авксентьев В.А. Этнические конфликты,</p>	підготовка конспекту лекції 2 год.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	Березень 2020 р. Березень 2020 р.

		<p>история и типология // Социс. – 1996. - № 12.</p> <p>10. Джаконини В. Дарендорф: Теория конфликта. Политология вчера и сегодня. – Вып. 2. – М., 1990.</p> <p>11. Дойч М. Разрешение конфликта. Конструктивные и деструктивные процессы // Социально-политический журнал. – 1997. - № 1.</p> <p>12 .Кульчар К. Политический конфликт // Политология вчера и сегодня. – Вып. 3. – М., 1991</p> <p>13. Овчинников В.Е. Политические конфликты и кризисные ситуации // Социально-политические науки. – 1990. - № 10.</p> <p>14 .Райнст П. Теория конфликта // Полис. – 1991. - № 5.</p>			
--	--	--	--	--	--

7. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	<p>Структура розподілу балів в межах аудиторно-самостійної роботи студентів (лютий - березень 2020р.):</p> <p>1) усні відповіді на семінарських заняттях – 30 балів;</p> <p>2) індивідуальна робота: підготовка та захист реферату з обраної теми– 30 балів;</p> <p>3) контрольна робота – 40 балів;</p> <p>Підсумковий контроль – залік (березень 2020 р.):</p> <p>Сумарна кількість – 100 балів.</p>
Вимоги до письмової роботи	<p>Письмова контрольна робота є обов'язковою до виконання. Отримані студентом бали впливають на виставлення підсумкової оцінки. У випадку, якщо студент з якихось причин не написав контрольної роботи, він вважається таким, що не виконав повний обсяг навчального навантаження, передбаченого навчальним планом з даної дисципліни. На контрольну роботу виносяться 4 завдання: 3 – теоретичні, 1 – на знання термінів. Всі завдання оцінюються за десятибальною шкалою. Робота виконується на аркушах А – 4 доступним для сприйняття почерком. Теоретичні питання завершуються коротким висновком з окресленої проблематики.</p> <p>Реферативна робота об'ємом 12 сторінок також виконується на аркушах А – 4. Структура написання реферату: вступна частина; аналіз використаної літератури по темі (2-3 абзаци); характеристика обраної теми та перспективність її дослідження; визначення основних параметрів викладу матеріалу; наведення ілюстрованого</p>

	матеріалу, що підтверджує аргументаційну базу; висновки; список використаної літератури. У випадку глибокого розкриття проблеми з відображенням авторської позиції реферат оцінюється 30 балами; обґрунтоване розкриття теми – 28 – 30 балів; неповне розкриття теми – 12 – 22 балів; високий рівень компілятивності – 10 – 12 балів; розкриття лише одного аспекту дослідженого предмету – 0 – 10 бали.
Семінарські заняття	Тема 1. Предмет політології, її функції та структура (2 год.)
	Тема 2. Політика як соціальне явище. Сутність і технологія політичної влади (2 год.)
	Тема 3. Політична система суспільства. (2 год.)
	Тема 3. Держава як основний інститут політичної системи . Політичні режими та їх характеристики (2 год.).
	Тема 4. Політичні партії та партійні системи. Основні ідейно-політичні доктрини (2 год.).
	Тема 5. Політичні еліти і політичне лідерство. Вибори та виборчі системи (2 год.)
	Тема 7. Світова політика і міжнародні відносини. (2 год.)
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Належне виконання:</p> <p>1) змісту питань планів семінарських занять (лютий – травень 2020 р.). Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять.</p> <p>2) одна індивідуальна робота протягом лютий – травень 2020 р. Виконання цих завдань передбачає якісну пошукову працю, творчий підхід до оформлення студентом (-кою) тієї чи іншої індивідуальної роботи.</p> <p>Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю (заліку) у березні - травні 2020р. за умови відпрацювання усіх «заборгованостей».</p>
8. Політика курсу	
<p>Політика курсу «Політологія» передбачає перездачу усіх пропущених занять та незадовільних оцінок. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарському занятті без поважної причини, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та перездачі індивідуальних робіт – понеділок 15.00 год. – 17.00 год. Підставою для звільнення студентів від відпрацювання пропущених занять з поважної причини є медична довідка або заява студента погоджена у деканаті. У випадку плагіату, виявів академічної недобропорядності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.</p>	
9. Рекомендована література	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Аляєв Г.Є. Політологія: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. – Полтава: АСМІ, 2007. – 280 с. 2. Арон Р. Демократия и тоталитаризм. – М., 1993. 3. Арон Р. Мир і війна між націями. – К.: Юніверс, 2000. – 686 с. 4. Бодуен Ж. Вступ до політології / (Пер. з фр. О.Марштуненко) – К.: Основи, 1995. – 174 с. 5. Вебер Макс. Покликання до політики // Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / Пер. з нім. Олександр Погорілий. – К.: Основи, 	

1998. – С. 173-191.
6. Власть в жизни и наука о власти. Словарь-справочник / Под общ. ред. з.д.н. РФ, проф. В.Ф.Халипова – М.: Витязь, 2004 г. – 440 с.
 7. Гаджиев К.С. Введение в политическую философию: Учебное пособие. – М.: «Логос», 2004. – 336 с.
 8. Гаджиев К.С. Политология. Учебник для высших учебных заведений. – М.: Университетская книга, «Логос», 2006. – 488 с.
 9. Горбач Александр, Демчишак Руслан Політологія: навчальний посібник. – Львів: ЛДНТУ ім. В. Чорновола, 2011.-264 с.
 10. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / За заг.ред. Ф.М.Рудича. – К.: Парламентське вид-во, 2006. – 412 с.
 11. Демократія: Антологія / Упорядник О.Проценко. – К.: Смолоскип, 2005. – XXVIII+1108 с.
 12. Зеленюк Г. І., Політична еліта в країнах Центрально-Східної Європи / Політика в особах. Монографія. / За заг. ред. Ф.М. Рудича. – К.: Парламентське видавництво, 2008. - С. 321 – 342.
 13. Зеленюк Г. І., Формування і забезпечення діяльності політичної партії / Прикладна політологія: навч. посіб. / За ред. В.П. Горбатенка. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – С. 135 – 155.
 14. Кирилюк Ф.М. Історія політології: Підручник для вищих навчальних закладів. – К.: Знання України, 2001. – 535 с.
 15. Климова І. І. Вибори і виборчі системи [Текст] : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / І. І. Климова, М. А. Остапенко ; Міжрегіон. акад. упр. персоналом (МАУП). - К. : Персонал, 2011. - 159 с.
 16. Конституція України: Прийнята на 5-й сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Просвіта, 1996. – 80 с.
 17. Конституція України. Зі змінами внесеними рішенням Верховної ради „Про внесення змін та доповнень до Конституції України від 8.12.2004. № ІУ-2222. К., 2004.
 18. Короткий оксфордський політичний словник / Пер. з англ.; за ред. І.Макліна, А Макмілана. – К.: Вид-во – Основи, 2005. – 789 с.
 19. Макар Ю. І. Україна в міжнародних організаціях : навч. посібн / Ю. І. Макар, Б. П. Гдичинський, В. Ю. Макар та ін. – Чернівці : Прут, 2009. – 880 с.
 20. Обушний М.І., Примуш М.В., Шведа Ю.Р. Партологія: Навчальний посібник / За ред. М.І.Обушного. – К.: Арістей, 2006. – 432 с.
 21. Парсон Вейн. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики: Пер. з англ. – К.: Вид.дім – Києво-Могилянська академія, 2006. – 549 с.
 22. Петренко В.В. Політична мова як засіб маніпулятивного впливу: Дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2003. – 177 с.
 23. Політична система сучасної України: Особливості становлення, тенденції розвитку. – Київ, 2002.
 24. Політологічний енциклопедичний словник / за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна. – К. : Генеза, 2004. – 736 с.
 25. Політологія : підручн. / М. П. Требін, Л. М. Герасіна, І. О. Поліщук та ін. – Х. : Право, 2013. – 416 с.
 26. Політологія : підручн. для студентів вищ. навч. закладів / за ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка; В.Г. Антоненко, В.Д. Бабкін, О.В. Бабкіна та ін.. - 3- є вид., перероб., доп.. - К.: Академія, 2010. - 567 с.
 27. Політологія: історія та методологія. За заг.редакцією проф.Ф.М. Кирилюка. К. – Здоров'я. – К., 2000. – 632 с.
 28. Політологічний енциклопедичний словник / В.Б. Авер_янов, І.В. Алексєєнко, С.С. Андрєєв та ін.; В.П. Горбатенко (упоряд.), Ю.С.

- Шемшученко та ін. – К., 2004. – 428 с.
29. Політичні партії у виборах: теорія та практика виборчої кампанії : навчально-методичний посібник. – К. : Знання, 2012. – 373 с.
 30. Половко О.О. Особливості політичного тероризму в сучасному суспільстві: Дис... канд. політ. наук: 23.00.02 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2005. – 189 с.
 31. Потульницький В.А. Історія української політології: Концепції державності в українській зарубіжній історико-політичній науці. – К., 1992. – 232 с.
 32. Потульницький В.А. Теорія української політології. Курс лекцій. – К., 1993. – 192с.
 33. Романюк А. Партії та електоральна політика / А. Романюк. – Львів : Астролябія, 2005. – 366с.
 34. Рудич Ф.М. Політологія. Курс лекцій. К., - 2000. – 200 с.
 35. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник. – 2-е вид., стереотип. – К.: Либідь, 2006. – 480 с.
 36. Рябов С.Г. Політологічна теорія держави. - К., 1996.
 37. Рябов С.Г. Політологія: словник понять і термінів. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Видавничий дім „КМ Академія”, 2001. – 256 с. – (Сер. „Книга НаУКМА”).
 38. Рябов С. Політика як суспільне явище // Політологічні читання. – 1994. – № 2. – С. 23-28.
 39. Сарторі Джовані. Порівняльна конституційна інженерія. Дослідження структур, мотивів і результатів. – К., 2001. - 224 с.
 40. Скиба В., Горбатенко В., Туренко В. Вступ до політології. Екскурс в історію правничо-політичної думки. – К., 1998.
 41. Сравнительная политика. Основные политические системы современного мира / Под. общ.ред. В.С.Бакирова, Н.И.Сазонова. – Х.: ХНУ имени В.Н. Каразина, 2005. – 592 с.
 42. Сучасна західна політологія. Короткий нарис історії й теорії: Конспект лекції /Упорядн. А.В.Місуно, В.В. Братаніч. – К., 1991.
 43. Токвіль А. Про демократію в Америці. – К., 1999.
 44. Українська політологія: витоки та еволюція: Навч.посібник / За ред. Ф.М. Кирилюк. – К., 1995.
 45. Філософія політики: Короткий енцикл. словник / Авт. – упоряд.: Андрущенко В.П. та ін. – К.: Знання України, 2002. – 670 с.
 46. Шаповал В.Н. Зарубіжний парламентаризм. – К., 1993.
 47. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. – К.: Либідь, 2002. – 576 с
 48. Щедрова Г.П., Барановський Ф.В., Новакова О.В., Пашина Н.П. та ін. Основи політології :: навч. посібн. [Електронний ресурс] - Луганськ: вид-во СНУ ім. 4 В.Даля, 2005. - 170с. – Режим доступу : <http://politics.elib.org.ua/pages-cat-71.html> 11.
 49. Юрій М. Ф. Політологія [Текст] : підручн. / М. Ф. Юрій. – К. : Дакор, 2006. – 217 с.